

A fiatal munkavállalók biztonsága – tanácsok a felügyelők számára

Bevezetés

Az európai statisztikák szerint a munkahelyi balesetek gyakorisága a 18–24 évesek körében 50%-kal magasabb, mint a munkavállalók bármely más korosztályánál. A megfelelő felügyelet hiánya hozzájárul a balesetek ilyen nagy számához. A munkahelyükön a fiatalok nem ismerik a munkájukat, a környezetüket és az ezekhez kapcsolódó kockázatokat. A tapasztalatlanság azt jelenti, hogy valószínűleg nem ismerik fel a kockázatokat, vagy azokra nem figyelnek eléggé. A 18 éven aluliak munkavégzésére néhány egyedi korlátozás is vonatkozik. Ezért a fiataloknak a képzésen felül valószínűleg több felügyeletre van szükségük, mint a felnőtteknek. Idetartoznak a munkahelyi gyakorlaton vagy kihelyezett képzésen részt vevő tanulók és az új munkavállalók.

Egy 17 éves lány csupán egy órával a szünidei munkájának megkezdése után részlegesen elvesztette egy ujját. Az ujjait egy gép zúzta össze a pékségben, ahol dolgozott. Az egészségvédelmi és biztonsági mulasztások között szerepelt, hogy az őt felügyelő személy a baleset bekövetkeztéig nem tudott arról, hogy a lány a gépet használja.

Egy 23 éves fiatalember kiterjedt égési sérüléseket szenvedett, amikor festékszóró pisztolyok kiöblítéséhez használt gyúlékony anyaggal érintkezett. A vállalatnál alkalmazott nem biztonságos módszerek közé tartozott, hogy a pisztolyok öblítéséhez használt veszélyes anyagot címkézetlen, nyitott tetejű vödörökben tárolták, valamint hiányzott a képzés és a felügyelet.

Egy 16 éves munkavállaló az első munkanapjának kezdete után nem egészen két órával mindkét lábát eltörte, amikor leesett egy 18 tonnás szemétszállító teherautó járólemezéről, és a teherautó alá került. Voltak érvényes biztonsági eljárások, de az azok alkalmazását biztosító rendszer nem volt megfelelő. Különösen a felügyelet és a képzés hiánya jelentett problémát.

A munkaadó felügyeletre vonatkozó előírásai (1)

Munkaadójának megfelelő előírásokat kell meghatároznia a fiatalok felügyeletére vonatkozóan. Kockázatértékelést is kell végeznie, amely azonosítja a fiatalokat érintő egyedi kockázatokat és a szükséges megelőző intézkedéseket, beleértve a felügyeleti igényeket.

Az Ön, mint felügyelő szerepét illetően munkaadójának a következőkről kell gondoskodnia:

- megfelelő képzésben részesíti Önt a fiatalok munkájához kapcsolódó kockázatokról és szabályozó intézkedésekről, a fiatalok által végezhető feladatokra vonatkozó esetleges korlátozásokról és a szükséges felügyelet szintjéről, beleértve azt is, mely munkavégzési műveletek igényelnek folyamatos felügyeletet;
- képzésben részesíti Önt a fiatalokkal folytatott munkavégzéshez társuló egészségvédelmi és biztonsági problémákról, valamint az Ön felügyelői szerepéről;
- biztosítja, hogy Ön megértette, mi a szerepe, mit várnak el Öntől, és hogyan kell ellátnia felügyelői feladatait;

- elegendő időt és hatáskört biztosít az Ön számára felügyelői feladatainak ellátásához;
- biztosítja, hogy Ön megfelelő munkavédelmi szakismeretekkel rendelkezzen az Ön által felügyelt munkavégzési műveletek terén;
- előírja az Ön számára, hogy jelentse a fiatal munkavállalók biztonságát érintő esetleges problémákat, és javító javaslatokat tegyen, többek között a felügyeleti előírásokra vonatkozóan.

Felügyelő: az Ön nélkülözhetetlen szerepe

Felügyelőként többféle módon játszik fontos szerepet a fiatalok egészségének és biztonságának biztosítása terén:

- gondoskodik a biztonságos munkavégzési gyakorlatok betartásáról;
- elmagyarázza ezek fontosságát;
- saját maga jó példát mutat;
- segíti a biztonsági kultúra előmozdítását; és
- jutalmazza a biztonságos magatartást.

A fiatalok talán tapasztalatlanok, de mégis fontos, hogy aktívan kikérjék a véleményüket, és bátorítsuk a biztonsági kérdésekben való részvételüket. A kockázatértékelés alapján a fiatal munkavállalók egészségvédelmére és biztonságára vonatkozóan szabályokat kell bevezetni. Az intézkedéseket nyomon kell követni annak ellenőrzése érdekében, hogy a várakozások szerint működnek-e, és felülvizsgálatukra lehet szükség, ha bármilyen változás történik. Ezért minden problémáról vagy változásról jelentést kell tennie, és a fiatalokat is arra kell ösztönöznie, hogy ők is jelentsék az esetleges problémáikat vagy aggodalmaikat.

(1) További információért olvassa el „A fiatal munkavállalók biztonsága – tanácsok a munkaadók számára” című tájékoztatót!

A fiatal munkavállalók felügyelete a következőkkel jár ⁽²⁾:

a tanulási képességek/feladatokkal kapcsolatos szakismeretek **értékelése**;

a fiataloknak esetleg sérüléseket okozó veszélyek **azonosítása**;

a fiatalok sérülékenyebbek, és más alkalmazottaknál alaposabb felügyeletre lehet szükségük;

hatékony szabályozó/elővigyázatossági intézkedések **bevezetése** a sérülések megelőzése érdekében; például védőberendezések, korlátok, tilalmak, ellenőrzések, helyszíni ellenőrzések, tájékoztatás, képzés, előírások és felügyelet;

a biztonságos munkavégzési gyakorlatok folyamatos **javítása** és egyszerűsítése;

tájékoztatás és útmutatás a helyes gyakorlatról;

a helyes eljárás **bemutatása**, szükség szerint lassú ütemben;

a feladatoknak az egyéni képességekhez igazodó **kiosztása**, és a szakismeretek megszerzéséig közvetlen felügyelet biztosítása;

annak **ellenőrzése**, megértették-e a helyes eljárást és a szükséges óvintézkedéseket;

teljesítményük **figyelemmel kísérése**, és a bemutató szükség szerinti ismétlése a megértés elmélyítése érdekében;

a fiatalok **meghallgatása**, konzultáció és az információk megosztása, például bevonásuk a kockázatértékelésbe;

a fiatalok **tájékoztatása** arról, hogy az Ön távolléte esetén honnan kérhetnek segítséget/tanácsot, és mit tegyenek, ha bizonytalanok;

a vészhelyzeti eljárások ismeretének **biztosítása**;

a feladatokhoz kapcsolódóan a biztonságos munkavégzési eljárásokra vonatkozó bármilyen írásos anyag és védőeszközök/védőruházat **átadása**;

az értékek átadása, elmagyarázva az egészségvédelem és a biztonság fontosságát, a megfelelő szemléletek ösztönzésével, a tudatosság növelésével és megfelelő példamutatással;

motiváció, segítségnyújtás, megkönnyítés és útmutatás;

ellenőrzés, szervezés és szükség szerint fegyelmezés.

A 18 év alattiak különleges igényei ⁽³⁾

A felügyelőknek tudatában kell lenniük, hogy vannak bizonyos feladatok, amelyet a felügyeletük alá tartozó személyek nem végezhetnek.

Általános szabályként a 18 év alatti személyek NEM végezhetnek olyan munkát, amely:

- meghaladja fizikai vagy szellemi képességeiket;
- mérgező vagy rákkeltő anyagoknak teszi ki őket;
- sugárzásnak teszi ki őket;

➤ rendkívüli hővel, zajjal vagy rezgéssel jár;

➤ olyan kockázatokkal jár, amelyeket tapasztalataik vagy képzésük hiányában vagy a biztonsági kérdésekben tapasztalható figyelmetlenségük miatt valószínűleg nem képesek felismerni vagy elkerülni.

„A fiatalok munkahelyi védelme” című ténylep részletesebb tájékoztatást ad a feladatok és a munkaidő életkor szerinti korlátozásáról és a szakképzésre vonatkozó különleges kivételekről. Ha kétsége volna a fiatal személyek munkájával kapcsolatban, kérdezze meg munkaadóját! Ellenőrizze a nemzeti előírásokat!

Pártfogás

Néhány munkaadó pártfogókat jelöl ki a fiatalok számára. A pártfogó feladata, hogy a rábízott fiatallal külön foglalkozzon és irányítsa őt. Ez a következőkből áll ⁽⁴⁾:

- a megfelelő eljárások megtanítása a jövőbeli dolgozó életük megalapozásaként. Ha egyszerűsített megoldásokat választ, Ön rendelkezhet a problémák kezeléséhez szükséges ismeretekkel és képességekkel, de a fiatalok nem;
- a részvételre, a munkával járó kockázatokkal és óvintézkedésekkel kapcsolatos kérdések feltevésére, a látott veszélyek megvitatására és jelentésére való ösztönzésük. Az elégedettség érzése iránti vágyuk megvalósítása;
- biztosítani őket, hogy mondhatnak nemet, ha bizonytalanok a teendőikkel kapcsolatban;
- annak hangsúlyozása, hogy szükség van a megfelelő felszerelések viselésére és a megfelelő óvintézkedések alkalmazására.

Egy 22 éves kiközvetített munkavállalót halálra gázolt egy vonat, miközben egy vasúti vágány forgalmas területén dolgozott. A tanuló csak néhány műszakot dolgozott le, és a vágányokkal kapcsolatban csak alapszintű egyéni biztonsági tanfolyamon vett részt. A biztonsági eljárások és a felügyelet nem volt megfelelő. Az esetet követően a munkaerő-kölcsönző ügynökség számos változtatást vezetett be, többek között az új munkatársak fejlődését nyomon követő pártfogói rendszert.

A fiatal munkavállalókról **további információ** a következő címen érhető el: <http://ew2006.osha.eu.int/>

Hazai tájékoztató források:

- OMMF-honlap: www.ommf.gov.hu
- Nemzeti Fókuszpont-honlap: <http://hu.osha.eu.int>
- FMM-honlap: www.fmm.gov.hu
- Ingyenes telefonos tájékoztatás: (06-80) 204 292 (OMMF); (06-80) 204 264 (ÁNTSZ)

⁽²⁾ A Tanulási Képességek Tanácsa (Learning Skills Council) és a Balesetek Megelőzésével Foglalkozó Királyi Társaság (Royal Society for Prevention of Accidents; ROSPA) tanácsai alapján.

⁽³⁾ A fiatal személyek munkahelyi védelméről szóló 94/33/EK tanácsi irányelv minimumkövetelményeket ír elő. Az Ön tagállamában alkalmazandó jog szigorúbb lehet, például a gyermekek munkavállalásának minimális korhatárát és a tiltott feladatokat illetően, ezért fontos a nemzeti jogszabályok áttekintése.

⁽⁴⁾ A ROSPA tanácsai alapján.

Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel.: (34) 944 79 43 60; fax: (34) 944 79 43 83

E-mail: information@osha.eu.int

© Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség. Sokszorosítás a forrás feltüntetésével engedélyezett. Printed in Belgium, 2006.